

ΤΟΥ ΑΣΤΗΡ ΠΟΝΤΟΥ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

ΗΘΙΚΑ

Γ. Ἡ γυνὴ ὡς πολῖτις.

(Συνέχεια).

Οἱ τὴν τοιαύτην ἐξ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ὑποστηρίζοντες κοινοπολιτικὴν ἰσασίθησαν βεβαίως ἐπὶ τῆς καταπληκτικῆς ἐπιδόσεως εἰς πᾶν εἶδος αἰσθήσεως, ἐν τῇ ἀρχαιότητι, ἐπὶ τῆς ἀναγεννήσεως τῶν γραμμάτων ἐν τῇ Δύσει καὶ κατὰ τοὺς τελευταίους ἰδίως αἰῶνας, πολλῶν γυναικῶν, αἵτινες διαρρήξασαι τὸν σινοῦν τῆς ἀμαθείας ἢ ἡμιμαθείας ἠλωδῶν, ἐν ᾧ συνεκράτει αὐτὰς ἡ ἀνηλεὲς τῶν ἀνδρῶν φιλαυτία, διεπίτασαν τὰς εὐστρόφους τοῦ πνεύματος πτέρυγας, ὑψώθησαν μετάρσιοι, ὡς ἐπὶ πυρίνου ἄρματος ἢ κούρης νεφέλης, εἰς τοὺς αἰθέρας τῶν φώτων καὶ εἰς αὐτὰ δὲ εἰσέδυσαν τὰ ἄδυτα τῆς ἐπιστήμης, ἀφείται καὶ φίλους

καὶ ἐχθροὺς ἐννεοὺς καὶ μετὰ θάμβους ἀτενίζοντας τὴν εὐρείαν αὐτῶν πτήσιν καὶ τὴν πανηγυρικὴν καὶ θεσπεσίαν ἀνάληψιν. Καὶ πράγματι ἐξίσταται τις σήμερον βλέπων ἐν ταῖς πολιτισμέναις χώραις καὶ ἰδίως τῇ Ἀμερικῇ, τῇ χώρᾳ ταύτῃ τῶν θαυμασίων ἐφευρέσεων καὶ τῆς τεραστίας προσόδου, ἐξοχὸν τὰς γυναῖκας ἐν τοῖς γράμμασι καὶ τῇ κοινωνίᾳ κατεχούσας θέσιν, καὶ πλείστας μὲν αὐτῶν ἀπὸ πανεπιστημιακῆς ἑδρας τὰ ἡδέα τῶν φιλοσοφικῶν ἰδεῶν διὰ τῆς καὶ μέλιτος ἡδυτέρας αὐτῶν αὐδῆς προχεοῦσας νάματα, ἢ τὰ πολυδαίδαλα τῆς μαθηματικῆς καὶ λεπτεπίλεπτα μετὰ θαυμαστῆς εὐχερείας καὶ χάριτος ἐπιλυοῦσας προβλήματα, ἢ εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἀπείρου εἰσαγούσας τοὺς ὁμιλητὰς καὶ μουσας εἰς τὰ κεκρυμμένα ἀπὸ τῶν κοινοῦ φημι καὶ ἐξάίσια τῆς φύσεως

δυναμίας τοῦ Ὑψίστου μυστήρια, πλείστας δὲ τὴν θείαν ὄντως καὶ φι-
λάνθρωπον τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐπιστή-
μην ἐγκολπουμένας καὶ περὶ τὴν θε-
ραπείαν τῶν τὸ ἀνθρώπινον γένος κα-
τατρυχουσῶν ἀσθενειῶν καὶ νόσων
ἐνδελεχῶς ἀφοσιουμένας, ἐνίας δὲ κιν-
δύνους καταφρονούσας τοὺς μεγίστους,
χάριν τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ἀνθρω-
πότητος, περιηγήσεις δηλονότι ἐπι-
χειρούσας εἰς χώρας ἀπωτάτας, δυ-
σβάτους καὶ ὑπὸ ἀξέστων κατοικου-
μένας φυλῶν, ἵνα δι' ἐπιτοπίων ἐρευ-
νῶν τὰς ἀτελείας τῆς γεωγραφικῆς
ἐπιστήμης συμπληρώσῃ καὶ τὴν
φύσιν τοῦ ἐδάφους καὶ τὰ ἥθη καὶ
ἔθιμα τῶν ἀγρίων ἐκ τοῦ σύνεγγυς
σπουδάσῃ καὶ τὰ μέσα τῆς ἐκπο-
λίτισεως αὐτῶν ἀσφαλῶς ὑποδείξω-
σιν, οὐκ ὀλίγας δὲ τέλος καὶ τὰς τὴν
σοβαρὰν τῶν θεμιστοπόλων περιβε-
βλημένας τήβεννον καὶ τὰ ὑψηλὰ
καὶ δυσχερῆ αὐτῶν καθήκοντα ἐκ-
πληρούσας μετ' ἐμβριθείας καὶ κρι-
τικῆς δυνάμεως σπανίως καὶ παρὰ
πλείστοις τῶν ἐπὶ παιδείᾳ πεφησμι-
μένων ἀνδρῶν ἀπαντωμένης.

Ἄλλ' ἤδη γεννῶνται πρὸς λύσιν
τὰ ἐξῆς δύο προβλήματα· α') εἰὰν γε-
νικῶς ἡ γυνὴ κατέχῃ τὰ ἀπαιτούμε-
να φυσικὰ προσόντα ἐν ἴσῃ μετὰ τοῦ
ἀνδρὸς μοίρα, ὅπως μετ' ἴσης ἐπιδίδη-
ται ἐπιτυχίας εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῶν
διαφόρων τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν καὶ
τὴν διαφύσει τῶν κοινῶν καὶ β')
εἰὰν ὁ νοούμενος δι' ἀναμφοτερότη-

των τεκμηρίων ὅτι πράγματι ἡ
γυνὴ εἶναι κάτοχος τῶν ἰδιοτή-
τούτων, συμφέρῃ καὶ πάλιν εἰς
κοινωνίαν καὶ τὴν καθόλου ἀνθ-
ρότητα νὰ καταπέσῃ τὸ ὑψιστάμ-
εν τῇ Πολιτείᾳ μεταξὺ τῶν δύο
λῶν μεσότοιχον καὶ ἐπέλθῃ ἡ π-
ρῆς καὶ τελεία ἐσοπέδωσις καὶ
μοίωσις τῶν τε δικαιωμάτων καὶ
ποχρεώσεων ἀμφοτέρων.

Καὶ ὅτι μὲν ἡ γυνὴ δὲν ἔχει
πνεῦμα φύσει ταπεινὸν καὶ περι-
σμένον καὶ κριτικῆς δυνάμεως πᾶ-
ᾷμοιρον καὶ ἐμβριθεῖς ἐπιστημονι-
καὶ παιδεύσεως ἀνεπίδεκτον, ἐπαρκῶς
ποδείκνυται ἐκ τῶν ἡδὴ λεχθέντων.
Ὅτι ὁμῶς γενικῶς θεωρουμένη ἡ γ-
υνὴ ὑπολείπεται κατὰ πολὺ τοῦ ἄ-
νδρὸς κατὰ τε τὴν σωματικὴν ἰσ-
καὶ διανοητικὴν ἐμβριθειαν, τοῦτο
δ' αὐτοὶ οἱ ἐνθουσιωδέστεροι θαυμ-
σταὶ τῆς πνευματικῆς τοῦ ὥρα
φύλου σταδιοδρομίας καὶ θερμότη-
των ἐν τῇ κοινωνίᾳ δικαιωμάτων
τοῦ ὑπερασπισταὶ ἐτόλμησάν ποτε
διαμφισβητήσωσι. Καὶ ὅσα μὲν πρ-
λαβόντες ἐξεθήκαμεν εἶναι τῷ
λαμπρῶ, εἶναι ἐξαισία· μονομερῆ
μῶς ὄντα δὲν δύνανται ν' ἀποτελ-
σωσι κανόνα, ἀλλὰ κανόνος ἐξαίρεσις
ἔστω καὶ γενικωτέραν πῶς. Ἐὰν
εἰς τὴν φυσικὴν ταύτην τῆς γυναικί
ἀσθένειαν προστεθῶσι καὶ πολλοὶ
δυσχέρειαι, ἐν τῇ φύσει αὐτῆς ἐπίσης
ἐγκείμεναι, ἔπεται ὅτι ἡ γυνὴ οὔτε ἐ-
πιτυχῶς δύναται νὰ διαγωνίζηται

πρὸς τὸν ἄνδρα ἐν τῇ ἐξασκήσει τῶν βιοποριστικῶν ἐπιτηδευμάτων, οὔτε περὶ τὰ τῆς Πολιτείας ν' ἀσχολῆται ἐνδελεχῶς καὶ ἀπροσκόπτως.

Ἄλλὰ συμφέρει εἰς τὴν κοινωνίαν νὰ καταπέσῃ τὸ ὑφιστάμενον μεσότοιχον; Οὐχί! θὰ κράξωσι βεβαίως μιᾷ φωνῇ πάντες παρ' ἡμῖν, μηδ' αὐτῶν τῶν γυναικῶν ἐξαιρουμένων. Ἐπειδὴ ὁμως ἐν πλείστοις τῆς Ἑσπερίας καὶ τῆς Ἀμερικῆς χώραις ἀντίθετος ἐκ διαμέτρου ἐκδηλοῦται παρὰ ταῖς γυναιξὶ τάσις, ὑποστηριζομένη καὶ ὑπὸ πολλῶν ἀνδρῶν, φέρε ἴδωμεν ἐὰν ἡ μεταβολὴ αὕτη καὶ καινοτομία τυγχάνῃ ἐφαρμόσιμος ἢ οὐ καὶ τίνα τὰ ἐκ ταύτης δυνάμενα νὰ προκύψωσιν ἀποτελέσματα. Καὶ ὡς πρὸς μὲν τὴν ἐφαρμογὴν βεβαίως δὲν ὑφίσταται μεγάλη δυσχέρεια· διότι αἱ εἰς θέατρα καὶ αἰθούσας χορῶν συχναῖζουσιν σήμερον δέσποναι δύνανται ἀπόνως νὰ μεταβάλλωσι διεύθυνσιν καὶ νὰ φοιτῶσιν εἰς ὑπουργεῖα καὶ βουλευτήρια καὶ ἐμπορικὰ γραφεῖα καὶ βιομηχανικὰ ἐργαστάσια καὶ σκυτοτομεῖα καὶ ἀλλαντοπωλεῖα καὶ βυρσοδεφεῖα καὶ σιδηρουργεῖα, ἐὰν, ἐννοεῖται, καὶ τῶν βαναύσων τούτων ἐπιτηδευμάτων θελήσωσι νὰ μετέχωσιν ἐξ ἴσου ἵνα ἡ ἀφομοίωσις ᾖ πλήρης. Ἄλλὰ τ' ἀποτελέσματα τῆς τριαύτης παράφρονος καινοτομίας εἶναι ὀλέθρια, εἶναι καταστρεπτικά, εἶναι ἀποτρόπαια. Διότι ἐὰν μὲν παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ διανοητικὴ τῆς γυ-

ναικῆς ἀνάπτυξις καὶ ἐμβριθὴς ἐπιστημονικὴ αὐτῆς μόρφωσις καὶ περὶ ταῦτα τοῖς ἀνδράσι διηνεκῆς αὐτῆς ἐνασχόλησις εἶναι δυνατόν νὰ καταπνίξῃ τὰς τε ἰδίας καὶ τὰς τοῦ ἀνδρὸς φυσικὰς ὁρμὰς καὶ ἀντὶ τοῦ ἔρωτος καὶ τοῦ ἀκαθέκτου πρὸς ἐπιζήτησιν καὶ ἀπόλαυσιν ἀλλήλων πόθου ἐμπνεύσῃ εἰς ἀμφοτέρα τὰ φύλα ἀλλοίας κλίσεις καὶ ἀντίθετα αἰσθήματα, ψυχρὸν τίνα, φέρ' εἰπεῖν, ἀμοιβαῖον σεβασμὸν, ἔπεται ἐκ τούτου ὅτι τὸ ἀνθρώπινον γένος βαθμηδὸν ἐλαττούμενον θὰ ἐκλείψῃ οὐκ εἰς μακρὰν τέλεον ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. Ἐὰν δὲ τοῦναντίον παραδεχθῶμεν ὅτι οἱ διέποντες ἀπ' αἰώνων τὰς μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς σχέσεις φυσικοὶ νόμοι θέλουσι μείνει ἀναλλοίωτοι, αἰαιδήποτε καὶ ἂν ἐπέλθωσιν ἐν τῷ βίῳ καὶ τοῖς ἡθεσιν αὐτῶν τροποποιήσεις καὶ μεταβολαί, ἔπεται ὅτι ἡ διηνεκῆς τῶν δύο φύλων συγχρώτισις θέλει καταπνίξῃ πᾶσαν παρ' αὐτοῖς αἰδῶ καὶ ἡθικότητα καὶ ὑποθάλψει καὶ ἀναζωπυρήσει τὰ κτηνώδη ἀμφοτέρων ὁρμέφυτα. Καὶ ἂν σήμερον, ὅτε ὀπωσδὴποτε ἡ γυνὴ ἐπιτηρεῖται, τηλικαύτῃ ἐπιπολάξῃ ἐν τοῖς ἡθεσιν ἀκολασία, τί ἡθέλε συμβῇ ὅτε καὶ λόγοι ἀγοραῖοι καὶ συμπτώσεις ἀπρόοπτοι καὶ ἀνάγκαι ἐμπορικαὶ καὶ συνδυασμοὶ πολιτικοὶ καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἡ ἀπόλυτος ἐλευθερία τοῦ εἰσέρχεσθαι καὶ ἐξέρχεσθαι κατὰ βούλησιν καὶ δέχεσθαι καὶ ποιῆσθαι ἐπισκέψεις ἀ-

νευ φόβου τινός και συστολής και διακρίσεως, ἤθελον διευκολύνει τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἀθεμίτων ἐπιθυμιῶν, δειλιάζοντα και παρασύροντα ἄκοντας και βίᾳ πολλῇ και αὐτοὺς τοὺς πράγματι χρηστοῖς και σεμνοβίοις; Ἄμεσος και ἀναπόδραστος συνέπεια τῆς τοιαύτης καταστάσεως ἤθελεν εἶσθαι ἡ καθιέρωσις τῆς κοινογαμίας, τὴν τῆς κοινοκτημοσύνης συνεπάγουσα. Ἦθελον λοιπὸν διαλυθῇ πάμπαν οἱ οἰκογενειακοὶ δεσμοί, ἤθελον καταστραφῇ οἱ οἶκοι, και πᾶσα πόλις και πᾶσα κώμη ἤθελον ἀποτελέσει μέγα τι κοινόν, ἐν ᾧ ἐκάστοτε ἤθελε τεθῇ εἰς πλήρη ἰσχὺν και ἐνέργειαν τὸ καθιερωμένον παρὰ τινι τῶν ἐθναρίων τοῦ Πόντου ἀπόρρητον ἐκεῖνο ἔθος. Περὶ δὲ προμηθείας τῶν χρειωδῶν και ἀνατροφῆς τῶν τέκνων και περιθάλψεως τῶν ἀσθενῶν και διαχειρίσεως τοῦ κοινοῦ πλούτου και καθορισμοῦ ἐργασίας και καθηκόντων και ὑποχρεώσεων, και διανομῆς δικαιωμάτων και πλήρωσιν πάσης συλλήβδην ιδιωτικῆς και δημοσίας ἀνάγκης ἤθελε μεριμνήσει ἡ Πολιτεία, κέντρον γινομένη και ἄξων και μόχλος πάσης ἀνθρωπίνης ἐνεργείας εἰς τὸν σύμπαντα κόσμον. Καὶ τούντεῦθεν οὐδεμία διάκρισις πλουτοῦ και πτωχοῦ, ἰθαγενοῦς και ἐπήλυδος, σοφοῦ και ἡλιθίου, ἀνδρὸς και γυναικός, ἀλλὰ σύμπασα ἡ ἀνθρωπότης ἤθελαν ἀπαρτίσει μίαν ποίμνην ἀπεραντον ὑπὸ ἓνα ποιμένα και πατέρα

και κηδεμόνα, τὴν Πολιτείαν. Λαμπρά και μεγαλοπρεπῆς ἰδέα, ἣτις δμως ἂν ἐλάβριανε σάρκα και ὅστᾳ και ἐτίθετο εἰς πλήρη ἐνέργεια, οὐδ' ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἠδύνατο νὰ ἐπιζήσῃ τὸ ἀνθρώπινον γένος. Τοιαῦται λοιπὸν αἱ κατάπτυστοι ἀρχαί, ὑφ' ὧν ἐμφοροῦνται οἱ ἐπάρατοι ἐλεῖνοι και διαβόητοι μηδενισταὶ ἡ σοσιαλισταί, οὐδὲν ἕτερον ἀλλ' ἡ τὴν ἀνατροπὴν τῆς κοινωνίας και τὴν καταπάτησιν παντὸς φυσικοῦ και ἠθικοῦ νόμου και τὴν ἐξόντωσιν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ποθεῦντες και ἐπιδιώκοντες.

Ἄλλ' ὑπάρχουσι και ἄλλοι, οἵτινες ἀποτροπιάζόμενοι τὴν ὁσημέραι τεραστίως ἐπαυξάνουσαν ἀκολασίαν τῶν ἡθῶν, πρὸς ἀναχαίτισιν τοῦ κακοῦ τούτου προτείνουνσι τὴν κοινὴν τῶν ἀρρένων τε και θηλέων παίδων, ὑπὸ τὴν συνεχῇ και αὐστηρὰν ἐπιτηρησιν ἱκανῶν και ἐμπείρων παιδαγωγῶν, ἀνατροφὴν και διάπλασιν. Διότι πιστεύοντες οἱ τοιοῦτοι ὅτι αἱ φυσικαὶ ἐκατέρου τῶν φύλων ἔρμαι εἶναι τοσοῦτον ἰσχυραὶ, ὥστε ἐκδηλοῦνται ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς τρυφερᾶς νηπιακῆς ἡλικίας, φρονοῦσιν ὅτι ἡ κοινὴ τῶν δύο φύλων ἀπὸ τοῦ τετάρτου μέχρι τοῦ δεκάτου πέμπτου ἔτους αὐστηρὰ ἠθικὴ μόρφωσις δύναται διὰ τῆς πολυχρονίου ἑξέως νὰ ἀμβλύνη τὰς ὁρμὰς ταύτας, ὥστε ἡ θεία ἀλήλων νὰ μὴ ἐμπνεύσῃ αὐτοῖς αἰσθημα βεβήλου τινὸς ἐπιθυμίας, ἀλλὰ

σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης καὶ ὑπολήψε-
ως ἀδελφου(α). Καίτοι συμφωνοῦντες
ὡς πρὸς τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν νηπιόθεν
ἐκδήλωσιν τῶν φυσικῶν ἐκατέρου τῶν
φύλων κλίσεων, ἀποδοκιμάζομεν ὅλως
τὰ προτεινόμενα πρὸς καταπολέμησιν
αὐτῶν μέσα ὡς ἄσκοπα καὶ βίαια
καὶ ἄδिका, εἰς ἀνηλεᾶ μὲν τυραννίαν
καὶ κατὰθλιψιν ὑπεβάλλοντα τὰ τα-
λαίπωρα νήπια, οὐδὲν δὲ πρακτικὸν
ἀποφέροντα ὄφελος. Καὶ πράγματι τὰ
εὐτῶσιν ἀπηνῶς συγκρατούμενα ὁρ-
μέμφυτα θέλουσιν ἐκτραγῆ ἐν ἀπάσῃ
αὐτῶν τῇ παραφύρῳ ὁρμῇ καὶ δυνά-
μει, ἅμα τοῦ φόβου τῆς ἐπιτηρήσεως
παύσαντος, ὅπως ἀπαράλλάκτως καὶ
δέσμιός τις λέων βουλημιῶν ἐκ πεί-
νης, ἅμα δυνηθῇ νὰ συντρίψῃ τὰ δε-
σμά του, θέλει ὁρμήσει ἀκαθέκτως
καὶ θύσει καὶ ἀπολέσει πρὸς κόρεσιν
τῆς ἀκορέστου πείνης του. Ἀλλὰ καὶ
ἂν ἐπετυγχάνετο ὁ διὰ τριούτων κα-
ταθλιπτικῶν καὶ ἀπανθρώπων μέσων
ἐπιδιωκόμενος σκοπός, μήπως ἐκ τού-
του ἤθελεν ὠφελῆθῃ ἡ κοινωνία;
Πολλοῦ γε καὶ δεῖ. Εἴπομεν ὅτι ἐν

(α) Τὰς ἰδέας ταύτας ἀνέπτυξε πρὸ τοῖς
ἄλλοις διὰ μακρῶν πρὸ πενταετίας ἐν τινι
ἐγκρίτῳ ἐφημερίδι καὶ γηροῖς τις καθηγη-
τῆς Κ. Χ. ὡς ἱπορίσματα τῶν παιδαγω-
γικῶν αὐτοῦ μελετῶν καὶ τῆς πολυχρονίου
διδασκαλικῆς πείρας. Ἐν τισι συμφωνοῦμεν
μετὰ τοῦ σεβασμοῦ γέροντος ἐν συνόλῳ
ὅμως αἱ σκέψεις αὐτοῦ εἶναι πλημμελεῖς
καὶ τὰ προτεινόμενα μέτρα ἄτοπα, ἀλυσι-
τελῆ, ἀκατάλληλα, καταθλιπτικὰ καὶ ἐπὶ
πᾶσιν ἀνεφάρμοστα, ὅπως ἐννοεῖ δηλονότι
τὴν τούτων ἐφαρμογὴν ὁ γράψας.

τῶν ἀπαραιτήτων στοιχείων τῆς
κλήσεως καὶ ἀποστολῆς τῆς γυναι-
κὸς εἶναι καὶ τὸ ἐμπνέειν πόθον διὰ-
πυρον πρὸς τὸν ἄνδρα καὶ ἐξασκεῖν
ἐπὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ γόητρον ἀ-
καταμάχητον, οὐ μόνον χάριν τῆς
εὐτεχνίας τε καὶ πολιτεχνίας, ἀλ-
λ' ἵνα καὶ τὰς θλίψεις αὐτοῦ παρα-
μυθῇ καὶ τοὺς πόνους πραύνη καὶ
τὰς δυνάμεις αὐτοῦ τὰς τε ἡθικὰς
καὶ σωματικὰς ἐντείνῃ καὶ ζωογονῇ,
καὶ διατηρῇ αὐτὸν ἐπὶ μακρὸν σφρι-
γῶντα καὶ θαλλόντα καὶ μετὰ θερ-
μοτέρου ἐκάστοτε ζήλου καὶ ἀνεν-
δότου προθυμίας ἐργαζόμενον πρὸς
προαγωγὴν καὶ ἐπίδοσιν καὶ εὐδαιμο-
νίαν τοῦ οἴκου, τῆς κοινωνίας καὶ τῆς
ἀνθρωπότητος. Ἀρα ἀπαμβλυνόμε-
νου τοῦ ὅπλου τούτου τῆς γυναικὸς,
βλάπτεται ὁ ἄνθρωπος, στερούμενος τῆς
ζωογονεύσεως αὐτὸν ἐκάστοτε θεσπε-
σίας δυνάμεως, βλάπτεται ὁ οἶκος,
βλάπτεται ἡ κοινωνία, στερούμενα,
ἐνεκα τῆς ἐξασθενήσεως τοῦ ἀτόμου,
τῆς δι' αὐτοῦ ἐφικτῆς προαγωγῆς
καὶ ἐπιδόσεως. Ἀλλὰ καὶ πρὸς γάμον
δύναται νὰ καταστήσῃ ἀπροθύμους
πολλοὺς ἢ τοιαύτη τοῦ ἐμφύτου φίλ-
τρου βία χαλάρωσις πρὸς μείζονα
βλάβην καὶ βαθμιαίαν τοῦ ἀνθρωπί-
νου γένους ἐλάττωσιν καὶ καταστρο-
φὴν. Τὸ κάλλιστον λοιπὸν καὶ τε-
λεσφορώτατον μέσον τῆς περιστολῆς
τῶν τριούτων ἀκαίρων τοῦ ὁρμεμφύ-
του ἐκδηλώσεων εἶναι ἡ ἐξ ἀπαλῶν
δυνάμεων διὰ προσηνοῦς καὶ ἡπίας

μεθόδου ρύθμισις καὶ διάπλασις τοῦ ἥθους καὶ τῶν αἰσθημάτων τῶν παιδων, ἡ ἀποφυγὴ παντὸς λόγου καὶ παντὸς κινήματος ἐνώπιον αὐτῶν ἀσέμνου καὶ ἀνυθίκου καὶ ἡ ἐνδελεχὴς ἐπίβλεψις μὴ τυχὸν ἐκ τῆς μετὰ κακοήθων καὶ ἀναγώγων παιδων συγχρωτίσεως ἀπομάζωνται βαθμηδὸν καὶ ἀνεπαισθήτως κακίας καὶ ἐλαττώματα ἀλλότρια τῆς φύσεως αὐτῶν καὶ τοῦ ἥθους.

Γ. Π.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

Ἰδιωτικὸς βίος τῶν ἀρχαίων

Ἑλλήνων (Συνέχεια)

Περὶ τῆς ταφῆς τῶν τεθνεώτων.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες εἰς τοὺς τεθνεώτας ἀπένεμον μεγάλας τιμὰς, τὰς ὁποίας ἐκάλουν νόμιμα ἢ ὅσια ἢ δίκαια. Ἐπειδὴ δὲ εἶχον τὴν ἰδέαν, ὅτι αἱ τῶν τεθνεώτων ψυχαὶ δὲν ἠδύναντο ν' ἀπέλθωσιν εἰς τὴν μόνιμον καὶ ὠρισμένην διαμονήν των, ἐφ' ὅσον τὰ σώματα αὐτῶν ἔμενον ἄταφα, ἀλλ' ἐθλίβοντο ἢ κατετρύχοντο περιπλανώμεναι τῇδε καὶ κεῖσε, ἐσπούδαζον πάντοτε νὰ μὴ ἀφειθῶσιν ἄταφα τὰ τῶν νεκρῶν σώματα. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ μετὰ πᾶσαν μάχην συνωμολογεῖτο ἀμέσως ἀνακωχὴ καὶ ἐγίνετο ἡ ἀνταλλαγὴ τῶν πεσόντων, ὅπως ἐπέλθῃ ἡ ἐνταφίσις αὐτῶν.

Ἐγίνετο δὲ ἡ ταφὴ τῶν τεθνεώτων ὡς ἑξῆς: Ἄμα ἀπέθνηκέν τις, οἱ οἰκεῖοι αὐτοῦ συνέκλειον τοὺς ὀφθαλμούς καὶ τὸ στόμα του, καθὰ λέγει καὶ ὁ Πλάτων περὶ τοῦ Κρίτωνος ὅτι «ἐξυνέλαβεν τὸ στόμα τε καὶ τοὺς ὀφθαλμούς» τοῦ Σωκράτους. Ἐπειτα δὲ ἔλουσιν καὶ ἡλείψουν μὲ μῦρα τὸν νεκρὸν καὶ τὸν ἐνέδυσιν μὲ καθαρά ἐνδύματα καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον λευκὰ καὶ τὸν ἐξέτεινον θερμὸν ἔτι ὄντα. Κατόπιν ἐνέβαλον εἰς τὸ στόμα του ἓνα ὄβολόν ὅπως δώσῃ αὐτὸν ὡς ναῦλον εἰς τὸν πορθμέα τοῦ Ἄϊδου Χάρωνα. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐστεφάνουν αὐτὸν μὲ ἄνθη καὶ τὸν ἔθετον ἐφ' ὑψηλοῦ φερέτρου ἔχοντα τετραμμένον τὸ πρόσωπον πρὸς τὴν θύραν. Τελευταῖον δὲ πρὸ τῆς νεκρικῆς κλίνης συνειθίζον νὰ θέτωσι διὰ φθορά λεπτὰ καὶ ἐζωγραφημένα ἀγγεῖα, ἰδίᾳ ληκύθους. Χάριν δὲ τῶν εἰσερχομένων εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πενθοῦντος ἔθετον πλησίον τῆς αὐλείου θύρας κεράμεον πλήρες ὕδατος ἀγγεῖον, τὸ ὁποῖον ἐλέγετο ἄρδανιον ἢ γάστρα καὶ ἐκομίζετο ἐξ ἄλλης οἰκίας. Μὲ τὸ ὕδωρ τοῦτο οἱ ἐξερχόμενοι ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ νεκροῦ περιερραίνοντο καὶ οὕτως ἐφρόνουν ὅτι ἐκαθαρίζοντο.

Ἀφ' οὗ ἐγίνετο ἡ εἰρημένη περιστολὴ τοῦ νεκροῦ, ἡρχίζον οἱ ὀρθῆνοι, τὰ δάκρυα καὶ οἱ κοπετοὶ τῶν συγγενῶν καὶ οἰκείων. ἐγίνοντο δὲ οἱ ὀρθῆναι ὑπὲρ τὸ μέτρον καὶ ἦσαν

γερὸν ἄγριοι διότι αἱ θρηνοῦντες τυκτον τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ στήθη, στάρραττον τὴν κόμην, ἤμουσον τὰς παρειάς, ἐξέσχίζον τὰ ἐνδύματα, ἐβύλιοντο χαμαὶ καὶ ἐν γένει εἶπεν τόσον ἡσχήμιζον ἑαυτοὺς, ὥστε, καθὼς λέγει ὁ Λουκιανὸς, αἱ ζῶντες ἐγίνοντο οἰκτρότεροι τῶν τεθνεώτων. Ἄλλ' αἱ σοφώτεροι τῶν νομοθετῶν καὶ αἱ πλεῖστοι τῶν φιλοσόφων ἀπεδοκίμαζον τὰ τοιαῦτα σκληρὰ καὶ ἄγρια πένθη.

Αἱ δὲ ἐνώπιον τοῦ νεκροῦ γινόμεναι θρηνηδῖαι ἦσαν ἕμμετροι καὶ πολλάκις ἐγίνοντο ὑπὸ μισθωτῶν θρηνωδῶν γυναικῶν ὅτε μὲν ἄνευ αὐλοῦ ὅτε δὲ πρὸς αὐλόν.

Ἡ ἐκφορά τοῦ νεκροῦ ἐγένετο τῇ ὑστεραίᾳ ἡμέρᾳ λίαν πρώτῃ, δηλαδὴ πρὶν ἀνατεῖλῃ ὁ ἥλιος, καὶ κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον προηγοῦντο αἱ μισθωτοὶ θρηνωδοὶ ἢ αὐλητρίδες, αἱ ὁποῖαι ἐλέγοντο Καρίναι, καὶ κατόπιν ἐκμιζέτο τὸ φέρετρον ὑπὸ τῶν νεκροφόρων ἢ νεκροθαπτῶν, καὶ ὅπισθεν αὐτοῦ ἠκολούθουν αἱ συγγενεῖς καὶ αἱ οἰκεῖαι γυναῖκες καὶ σὺν αὐταῖς φίλοι αὐτῶν ὑπερβαῖσαι τὸ ἐξηκοστὸν τῆς ἡλικίας ἔτος. Τὸ παρακολουθοῦν τὴν ἐκφοράν τοῦ νεκροῦ πλῆθος ἦτο ἀνάλογον πρὸς τὴν ἀξίαν καὶ ὑπόληψιν τοῦ τεθνεώτος.

Ὁ τόπος ἐνθα ἐξεφέροντο οἱ νεκροὶ ἐκαλεῖτο τάφοι, θῆκαι, σήματα καὶ μνήματα, καὶ ἐν αὐτῷ ἐκάστη οἰκογένεια εἶχεν ἰδιαί-

τερον ἑαυτῆς μέρος, ὅπερ ἐλέγετο πατρῷα μνήματα.

Τὰ παλαιότατα μνήματα ἦσαν ὑψώματα ἢ ὀγκώματα γῆς καὶ ἐκαλοῦντο χώματα, κολῶναι καὶ τύμβοι. Ὑστερον ὁμῶς ἀνηγείροντο λίθινα μνήματα διαφόρων εἰδῶν καὶ ἐκαλοῦντο τράπεζαι, ναΐδια καὶ ῥῥα καὶ ἔφερον ἐπιγραφὰς βραχείας, λεγομένας ἐπιτύμβια.

Εἰς τὰ μνήματα ταῦτα κατέθετον τὴν περιέχουσαν τὸν νεκρὸν λάρνακα, ἣτις ἐλέγετο καὶ σορὸς καὶ πύελος καὶ κιβωτὸς καὶ λήνός, καὶ κατεσκευάζετο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ κεράμου καὶ ἐνίοτε ἐκ κυπαρίσσου. Ἐν τῇ σορῷ δ' ἐτίθεντο καὶ τὰ ὀστέα τῶν ἐν πολέμῳ πεσόντων καὶ ἡ τέφρα τῶν καιρημένων νεκρῶν. Ἀλλὰ συνηθέστερον αἱ νεκροὶ κατωρύσσοντο καὶ μετὰ τούτων συνεθάπτοντο καὶ πράγματά τινα πολύτιμα, οἷον ψέλλια καὶ ἐνώτια καὶ δακτύλιοι, πρὸς δὲ τούτοις πῆλινα ἀγγεῖα καὶ λήκυθοι, ἅπερ κοινῶς ἐκαλοῦντο ὀστράκινα.

Μετὰ τὴν ἐκφοράν τοῦ νεκροῦ καὶ τὴν ταφὴν αὐτοῦ ἐπανήρχοντο εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ τεθνεώτος οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι, καὶ ἐγένετο τότε τὸ λεγόμενον περίδειπνον, κατὰ τὸ ὁποῖον οἱ φίλοι καὶ γνῶριμοι τῶν πενθούντων συγγενῶν τοῦ τεθνεώτος ἐζήτουν διὰ παντὸς τρόπου νὰ πείσωσιν αὐτοὺς νὰ γευθῶσι.

Κατὰ τὴν τρίτην δ' ἡμέραν μετὰ τὴν ταρὴν τοῦ τεθνεῶτος ἐτελεῖτο ὡς μνημόσυνον αὐτοῦ θυσία, ἣτις ἐλέγετο *τρίτα*· ὡσαύτως δὲ καὶ κατὰ τὴν ἐννάτην καὶ ἐλέγετο *ἐννατα*· προσέτι δὲ κατὰ τὴν τριακοστὴν ἡμέραν καὶ ἐλέγετο *τριακάς*. Τελευταῖον δ' ἐτελεῖτο καὶ κατ' ἔτος θυσία ἐν ἣ ἡμέρᾳ ἐτελεύτα ὁ ἀποθανών.

Αἱ ἐπὶ τοῦ τάφου θυσίαι ἐλέγοντο κοινῶς *ἐναγίσματα*, ἰδίᾳ δὲ *αἰμοκουρίαι* μὲν, εἴαν προσεφέροντο σφάγια, *χοαὶ* δὲ, εἴαν ἐξεχύνετο κρᾶμα ἐκ γάλακτος, μέλιτος καὶ ὕδατος, ὅπερ ἐκαλεῖτο *μελίκρατον*.

Ὡς ἐνδειξιν τιμῆς τοῦ τεθνεῶτος ἐθεώρουν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες καὶ τὸ νὰ κοσμῶσι τὸ μνῆμα αὐτοῦ διὰ ταινιῶν ἢ νὰ χρίωσιν αὐτὸ μὲ μῦρον ἢ νὰ στέφωσιν αὐτὸ μετὰ σελίνων ἢ ν' ἀφήσωσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἰδίως αἱ γυναῖκες, τὰς βοστρύχους (τρίχας) αὐτῶν. Ὡς σημεῖα πένθους μετεχειρίζοντο τὴν μέλαιναν ἐνδυμασίαν, τὴν κουράν τῶν τριχῶν, τὴν ἀπόθεσιν τῶν στεφάνων καὶ παντὸς κόσμου, καὶ ἱκανὴν τὴν διάρκειαν αὐτοῦ ἐθεώρουν ἄλλοι μὲν ἐπ' ὀλίγον χρόνον, ἄλλοι δὲ ἐπὶ πολύν. Παρ' Ἀθηναίοις ὁ χρόνος τοῦ πένθους ἦτο διὰ νόμου περιορισμένος εἰς τριάκοντα ἡμέρας· ἐν Σπάρτῃ δὲ μόνον εἰς δέκα ἡμέρας.

Θ. Γ.

ΦΥΣΙΚΑ

Διαστάσεις καὶ φύσις τοῦ Ἡλίου.

Περὶ Ἡλίου ὁμιλοῦντες ἐν προημένῳ τινὶ τεύχει εἵπομεν, ὅτι πρῶ ὁ Κοπέρνικος καὶ μετὰ τοῦτον ὁ Γαλιλαῖος κατέδειξεν ὅτι αὐτὸς εἶναι κέντρον τοῦ πλανητικοῦ συστήματος καὶ ὅχι ἡ Γῆ, καὶ ὅτι ἐπομένως ὁ Ἥλιος περὶ τὴν Γῆν κινεῖται, ἢ ἡ Γῆ περὶ τὸν Ἥλιον· διεξέφυγε ἡμᾶς νὰ προσθέσωμεν, ὅτι τὴν ἐκ ταύτης πολλοὺς αἰῶνας πρὸ τοῦ Περνίκου εἶχε συλλάβει καὶ ἐκθέσει ἡμέτερος πρόγονος Πυθαγόρας καὶ τι πιθανῶς τὴν τοῦ Πυθαγόρου ἰδέεξτάσας καὶ ἀναπτύξας ὁ Κοπέρνικος ἐπήνεγκε τὴν τσοῦτο σπουδαίαν ἐν τῇ Ἀστρονομίᾳ μεταρρύθμισιν· ἐχαριστοῦμεν δὲ τὸν σεβαστὸν φίλῳ ἡμῶν, ὁ ὁποῖος τοῦτο ἡμῖν ὑπέμνησεν. Ἀλλὰ μήπως καὶ ὁ Ἥλιος, περὶ τὴν Γῆν μὴ κινούμενος, ἴσταται πάντοτε ἐν τῇ αὐτῇ θέσει; Ὁχι. Πρὸ τῆς Ἀστρονομίας ἀπεδείχθη ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ ἡμέτερος ἥλιος κινεῖται περὶ ἕτερόν τινα Ἥλιον, πολὺ μεγαλύτερον ἑαυτοῦ, ὁ ὁποῖος ὅμως διὰ τὴν μεγίστην ἀφ' ἡμῶν ἀπόστασιν αὐτοῦ δὲν φαίνεται, ἢ, καὶ ἂν φαίνεται φαίνεται ὡς μικρὸς τις ἀστὴρ, ὅπως καὶ ὁ ἡμέτερος Ἥλιος εἶναι μὲν μεγαλύτερος τῆς Γῆς, διὰ τὴν μεγάλην ὅμως ἀφ' ἡμῶν ἀπόστασιν αὐτοῦ, ἣτις εἶναι 38,263,000 λευγῶν, φαίνεται ὡς μικρὸς δίσκος. Πόσον δὲ ἄρα γε

εἶναι τὸ ἀληθὲς μέγεθος τοῦ ἡμετέρου ἡλίου ; Ἐπειδὴ ὁ ἥλιος εἶναι σφαιρικός, τὸ μέγεθος αὐτοῦ παριστάνεται διὰ τῆς μεταξὺ τοῦ ὄγκου αὐτοῦ καὶ τοῦ τῆς Γῆς ὑπαρχούσης ἀναλογίας. Καὶ λοιπὸν ἵνα νοήσωμεν, πόσον μέγας εἶναι ὁ ἥλιος, πρέπει νὰ ἡξεύρωμεν, ὅτι ἡ γῆ δύναται νὰ εἰσχωρῇ εἰς αὐτὸν 1,386,000 φορές καὶ ὅτι ἐπομένως ὁ ἥλιος εἶναι μεγαλύτερος ἀπὸ τὴν γῆν κατὰ 1,386,000 φορές. Ἐν τούτοις ὁ ἥλιος δὲν ἔχει πρὸς τὴν γῆν κατ' ἀναλογίαν τοῦ ὄγκου ἀνάλογον καὶ μάζαν καὶ κατὰ συνέπειαν βάρος· ἀλλ' ὥς πρὸς τὴν μάζαν καὶ τὸ βάρος ὁ ἥλιος ὑπερτερεῖ τῆς γῆς μόνον κατὰ 354,936 φορές. Ἐκ ποίας δὲ μάζης ἢ ὕλης συνίσταται ὁ ἥλιος, ὑπάρχουσι διάφοροι γινώμαι. Κατὰ τινος ὁ ἥλιος ἀπαρτίζεται α') ἐκ κεντρικοῦ πυρῆνος στερεοῦ, κατεψυγμένου καὶ σκιερῦ, β') ἐκ τριῶν ἐμοκέντων ἀτμωδῶν περικαλυμμάτων, ἐξ ὧν τὸ πρῶτον ἀπτόμενον τοῦ κεντρικοῦ πυρῆνος συναποτελεῖται εἴτε ὑπὸ νεφελώδους τινὸς συμπαγοῦς στρώματος, εἴτε ὑπὸ εὐκινήτων νεφῶν, ὀλίγον ἢ οὐδόλως φωτεινῶν καθ' ἑαυτὰ, ἱκανῶν ὅμως ν' ἀνταναχλῶσιν ὁλοσχερῶς τὰς προσβαλλούσας αὐτὰ ἀκτῖνας· τὸ δὲ δεύτερον, ὑπερκείμενον τούτου, σύγκειται ἐκ πεπυρακτωμένων ὑλῶν καὶ ἐκπέμπει σταθερῶς μεγίστην ποσότητα φωτός καὶ θερμότητος, καὶ διὰ τοῦτο καλεῖται φωτοσφαῖρα· τὸ δὲ τρίτον, ὑπερκείμενον τῆς φωτοσφαίρας

καὶ περιβάλλον ἅπαντα τὸν ἀστέρα, εἶναι μὲν ἀτμῶδες ἀλλὰ καὶ λίαν διαφανές, οὐχὶ ὅμως καὶ καθ' ἑαυτὸ φωτεινόν.

Κατ' ἄλλους, δὲ ὁ ἥλιος εἶναι ῥευστὸς ὄγκος, ὁ ὅποτος ἔχει πεπυρακτωμένην τὴν ἐπιφάνειαν, ἥτις ἐκπληροῖ τὸ ἔργον τῆς φωτοσφαίρας, καὶ περικυκλεῖται πανταχόθεν ὑπὸ διαφανοῦς ἀτμοσφαίρας, ἀναλόγου τῇ τῆς Γῆς ἀτμοσφαίρᾳ.

Διὰ διαφόρων δὲ ἀστρονομικῶν φυσικῶν καὶ χημικῶν παρατηρήσεων ἔγινε φανερόν, ὅτι ἡ ἀτμοσφαῖρα τοῦ Ἡλίου περιέχει εἰς μεταλλικὴν κατάστασιν τινὰ τῶν γηίνων ἐρυκτῶν, ἰδίως δὲ σίδηρον, σόδιον, χρώμιον, νικέλιον, χαλκόν, ψευδάργυρον καὶ βόριον.

Θ. Γ.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Οἱ ἐν Κορσικῇ Ἑλληνες:

Μετ' ἐθνικῆς ὑπερηφανείας ἀνέγραψαν πλεῖστα ἰστωρῶν ἐλληνικῶν ἐφημερίδων περὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἐν Καργεσίῳ τῆς Κορσικῆς κοινότητος. Οἱ Ἑλληνες οὗτοι, πρὸ ὑπερδιακοσίων ἐτῶν ἐκεῖ καταφυγόντες ἐκ Μάνης τῆς Πελοποννήσου, κατώρθωσαν νὰ διατηρήσωσι κατὰ τὸ μακρὸν τοῦτο διάστημα καὶ γλῶσσαν καὶ θρησκείαν καὶ ἐθνισμόν, καίτοι ὑπ' ἄλλοφύλων πανταχόθεν περιστοιχόμενοι καὶ εἰς τὴν πνευματικὴν τοῦ Πάπα δικαιοδοσίαν ὑπαγόμενοι. Ζωηροτέραν

αίσθανόμενοι ἡμεῖς τὴν χαρὰν ταύτην καὶ ἐθνικὴν ὑπερηφάνειαν, ὅτε τῶν ἐν λόγῳ Κορσικανῶν Ἑλλήνων ἀπὸ εὐγενῶν ἀρχαίων τῆς Τραπεζοῦντος καταρτισμένων οἴκων καὶ συνεπῶς τῆς εἰς τὰ τέτταρα ἐνδελεχοῦς ἐμμενῆς καὶ ἀφεισεως αὐτῶν τὴν μεγίστην περιποιούσης τιμὴν καὶ εἰς τὴν ἡμετέραν πατρίδα, συνοψίζομεν τὴν ἱστορίαν αὐτῶν ἀπὸ τὰ παρὰ τοῦ κ. Σ. Ἰωαννίδου ἐν ᾗ ὑπ' αὐτοῦ φιλοπονηθείσῃ ἱστορίᾳ τῆς Τραπεζοῦντος ἐκτιθέμενα.

Μετὰ τὸ μαρτυρικὸν τέλος τοῦ τελευταίου τῆς Τραπεζοῦντος αὐτοκράτορος κθίδ τοῦ Κομνηνοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας τοῦ, ὁ μόνος ἐναπομείνας ἐν τοῖς ζῶν υἱὸς τοῦ Νικηφόρου, μετὰ πολλὰς πλάνας καὶ περιπετειάς, κατέφυγεν εἰς τὴν Μάνην τῆς Πελοποννήσου, γενόμενος κτὸς μετὰ τιμῆς καὶ ἀγάπης διὰ τὰ καὶ σωματικὰ αὐτοῦ προτερήματα, καὶ ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα ἐνὸς ἐνδοκροῦ προκρίτου τῆς χώρας Ἑλένης ἢ Λεξάνδραν, ἐξ ἧς ἐγέννησεν υἱόν, Ἀβελίον Ζ', κατὰ σειρὰν τῶν ἐν Τραπεζοῦντι αὐτοκρατόρων, ὀνομασθέντα. Διὰ τὴν εὐγένειαν τῆς καταγωγῆς καὶ τὴν ἐν τῇ πολιτικῇ καὶ στρατιωτικῇ ἐξοχίαν αὐτοῦ ἱκανότητα καὶ ἐμπειρίαν πρωτογέρων ἢ ἡγεμῶν τῆς Μάνης ἀναγορευόμενος, ἐγένετο ὁ γενάρχης τῶν ἐκεῖ Κομνηνῶν, Στεφανοπούλων μετέπειτα κληνομένων (α'). Ἡ οἰκογένεια τῶν Κομνηνῶν

(α') Τρία μαρτυρικά ἀναφέρει ὁ κ. Σάββας Ἰωαννίδης πρὸς πίστιν τῆς ἀπὸ τῶν Κομνηνῶν καταγωγῆς τοῦ Νικηφόρου τούτου. ὁ πρῶτος εἶναι τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ ὡς πρωτογέροντος, τὸ δεύτερον τοῦ γάμου του καὶ τὸ τρίτον βαπτιστικὸν τοῦ τέκνου του. Τὰ μαρ-

τύτων ἢ Στεφανοπούλων ἤρξε διαδοχικῶς τῆς Μάνης ἐπὶ δύο αἰῶνας, πολλοὺς ἐπιτυχῶς διεξαγαγούσα κατὰ καιροὺς πολέμους ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς χώρας (β'). Ἀλλὰ κατὰ τὸ 1672 ὁ τό-

τυρικὰ ταῦτα, ἐκδοθέντα ἐν Οἰτύλῳ τῆς Μάνης κατὰ τὰ ἔτη 1473—74 καὶ κατὰ τὴν τοῦ τόπου γεγραμμένα διάλεκτον, ἔχουσιν ὡς ἐξῆς :

Πρῶτον. « Ἡ τῆς Λακεδαιμονίας γερούσια ἐπεγινόσκησε καὶ κατέστησε πρωτογέροντα τὸν Νικηφόρον Κομνηνὸν τοῦ Δαβίδ· ὁμοίᾳ (ὁμνύει) καὶ ὑπόσχεται τοῦ διαφυλάττειν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ βαρβαρικοῦ διωγμοῦ· καὶ ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς πάντες φροντίζουσι περὶ τοῦ ἀπογόνου αὐτοῦ ».

Δεύτερον. « Εἰς δόξαν Χριστοῦ ἀμήν. 1473. Ἰανουαρίου τετάρτη. — Ἀνεφανίστησαν ἐμπροσθεν ἐμοῦ κυνογράφου τῆς πολιτείας Βυτίλου καὶ κάτωθεν πιστέον μαρτύρων, ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μέρους ὁ ἐξωχότατος ἀρχοντας Νικηφόρος υἱὸς τοῦ Αὐτοκράτορος Δαβίδ Κομνηνοῦ τῆς Τραπεζοῦντος, καὶ ἀπὸ τοῦ ἄλλο μέρους ὁ ἀρχοντας Πέτρος, πατὴρ τῆς ἀρχόντισσας Ἑλένης, τὴν ὁποίαν δίδει τοῦ ἀνωθεν ἐξωχοτάτου Νικηφόρου διὰ γηνί του νόμιμος· καθὼς θέλει ἢ νόμοι τῆς ἐκκλησίας· Νικηφόρος — Πέτρος »

Τρίτον. « Χίλιοστὸ τετρακοσιοστὸ ἐβδομικοστὸ τετάρτον, Ἰουλίου πρώτη ἐτέκτι ἐν παιδίῳ τοῦ ἐξεκοτάτου Νικηφόρου τοῦ Αὐτοκράτορα Δαβίδ Τριμπεζοῦντος καὶ τῆς ἀρχόντισσας Ἑλένης τοῦ ἀρχοντος Πέτρου, ἐβαπτίσθη ἐμυρόντῃ καὶ ὀνομάσθη Ἀλέξιος ἀπὸ ἐμοῦ τοῦ ἀρχιερέως τοῦ Βιτόλου. »

(β') Κομνηνοὶ πρωτογέροντες ἢ ἡγεμόνες τῆς Μάνης ἀναφέρονται ὀνομαστικῶς οἱ ἐξῆς : Νικηφόρος, ὁ γενάρχης τῶν ἐν Μάνῃ Κομνηνῶν· Ἀλέξιος Ζ', υἱὸς τοῦ Στέφανου, υἱὸς τοῦ Ἀλεξίου· Κωνσταντῖνος Α', ἐπίσης, ὁ πρῶτος μετονομασθεὶς Στεφανόπουλος· Στέφανος ὁ Β', υἱὸς τοῦ Κωνσταντίνου Α', Θεόδωρος Β', Κωνσταντῖνος Γ', Θεόδωρος Γ', καὶ Κωνσταντῖνος Δ'.

ε ἡγεμῶν Κωνσταντῖνος ὁ Δ', δι' ἀνοι-
 ρίον γάμου ἐρεθίσας τὰ πνεύματα καὶ τὴν
 αὐτοῦ ἀντιπολίτευσιν ἐπιτείνας, ἡ-
 γαγκάσθη νὰ φύγῃ μετὰ τῶν συγγενῶν
 καὶ φίλων. Ἐπιβιθασθεῖς λοιπὸν ἐπὶ ἑξ
 πλοίων κατώρθωσε μὲν νὰ διεκφυγῇ,
 ἐπώλεσεν ὅμως δύο ἐκ τῶν πλοί-
 ων του, καὶ τρίτον μετ' οὐ πολὺ ὑπὸ τῶν
 Ἀλγερινῶν συλληφθέν. Μετὰ τῶν ὑπο-
 λειφθέντων λοιπὸν αὐτῷ τριῶν πλοίων
 κατέφυγεν εἰς Σικελίαν, ἀλλὰ διὰ τοὺς
 τότε μετοξὺ Γαλλίας καὶ Ἰσπανίας πο-
 ῆμους ἀπάρξας κακέϊθεν κατέφυγε μετὰ
 τῶν περὶ αὐτὸν εἰς Γένουαν τῷ 1676, ἀ-
 ρεῦ κατὰ τὸν διάπλουν καὶ τέταρτον πλοῖ-
 ον ἀποχωρισθὲν κατηυθύνθη εἰς Τοσκάνην,
 ὅπου τοὺς Ἰατραίους πρὸς τοὺς ὀρωνύ-
 ρους των Μεδίκους. Ἡ πολιτεία τῆς Γε-
 νουῆς ἀνεγνώρισεν ὡς ἀρχηγὸν ἐπὶ τῆς
 ἀνοδείας του τὸν Κωνσταντῖνον καὶ πα-
 ραχώρησεν αὐτῷ τὴν ἐν Κορσικῇ χώραν
 Παομίαν, ὑποτάξασα αὐτοὺς πνευματικῶς
 τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ πάπα. Ἐντεῦθεν ἀδυνάτου
 πλέον οὔσης τῆς περικοπῆς καὶ συνοψί-
 σεως ἄνευ βλάβης, παρέχομεν τὸν λόγον
 εἰς αὐτὸν τοῦτον τὸν κ. Ἰωαννίδην, ἐξι-
 στοροῦντα τὰ κατ' αὐτοὺς ὡς ἑξῆς :

Ὁ δὲ Κωνσταντῖνος ἀφῆκεν υἱὸν Θεόδωρον
 τὸν Δ', ὅστις, μὴ λαμβάνων πλέον τὰς προ-
 ηκούσας τιμὰς, ἐνήργησε νὰ ἐκδοθῇ διάταγ-
 μα ἐπικυρωτικὸν τῶν τιμῶν τούτων· τούτου
 δὲ ὁ ἀδελφός, καλούμενος δῆθεν Καλομερά-
 κης, πεμφθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς του πρὸς Κο-
 σμῆν ἰὸν Μεδίκον εἰς Τοσκάνην ἐγένετο γε-
 νάρχης τῶν Βονοβαρτῶν· ἀλλ' οἱ Καλόμεροι
 φαίνονται κατ' ἄλλην ἐπιτόπιον παράδωκεν
 μᾶλλον ἄλλης οἰκογενείας Τραπεζοῦντος ἀπὸ
 χωρίου Καλομερά, ὀνομαζόμενοι καὶ Καλο-
 μεράνται· καὶ τινες τῶν Καλομεράδων τού-
 των φαίνονται χρηματίσαντες καὶ ὑπουργοὶ
 τῶν Μεγάλων Κομνηνῶν, ὧν εἰς ἐπὶ τοῦ Ἀ-

λεξίου Γ' καὶ πολέμαρχος. Οὕτω λοιπὸν ἀπο-
 κατασταθέντες ἐν Κορσικῇ οἱ Στεφανόπουλοι
 δὲν ἔμειναν μὲν ἡσυχοὶ ἀπὸ μέρους τῶν ἀρ-
 χαίων κατοίκων τῆς Κορσικῆς, ἔδειξαν ὅμως
 καίτοι ξένοι καὶ ὀλίγοι πάντοτε τὴν ἀνδρίαν
 καὶ τὴν πολεμικὴν των ἱκανότητα, πολε-
 μοῦντες πάντοτε ὑπὲρ τῶν κατακτητῶν τῆς
 χώρας Γενουησίων ἀλλ' ὅτε οἱ Γενουήνσιοι
 ἔδειξαν ἀγνωμοσύνην πρὸς τὰς πολλὰς τῶν
 Ἑλλήνων ἐκδουλεύσεις, Κωνσταντῖνος ὁ Στε-
 φανόπουλος ἀπεφάσισε νὰ μετοικήσῃ εἰς τὴν
 παρὰ τῇ Σαρδηνίᾳ νῆσον Ἀγίον Ἀντίοχον,
 παραχωρηθεῖσαν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Δουκὸς τῆς
 Σαβοΐας· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ εἰς τὴν ἀποικίαν
 ταύτην ἀντέπραξεν ὁ ἀντιβασιλεὺς τῆς Σαρ-
 δηνίας, ὁ Κωνσταντῖνος ἀπῆλθε καὶ ἐντεῦ-
 θεν, καὶ πάλιν μετὰ τῶν Γενουησίων συνέ-
 πραττεν ἐν τῇ Κορσικῇ· ὅτε δὲ ὁ Γάλλος στρα-
 τηγὸς Δεκάστρης ἐπέμφθη ὑπὸ Λουδοβίκου
 τοῦ ΙΔ' ὅπως κωλύσῃ τὴν εἰς Κορσικὴν ἀ-
 πόβασιν τῶν Ἀγγλων, τότε παρέλαβεν τὸν
 Κωνσταντῖνον καὶ ἔφερεν εἰς Γαλλίαν καὶ
 ἐντεῦθεν ἐτέθη εἰς τὴν Γαλλικὴν ἀρχὴν·
 τούτου δὲ ὁ υἱὸς Δημήτριος, ἑταρχὸς τοῦ ἰπ-
 πικοῦ, ἐπονομασθεὶς Κομνηνὸς καὶ Στεφανό-
 πούλος, παρουσιάσας εἰς τὸν ΙΓΣ' Λουδοβί-
 κον τὰ μαρτυρικὰ τῆς ἀπὸ Κομνηνῶν κατα-
 γωγῆς, ἔλαβε παρ' αὐτοῦ δίπλωμα εὐγενείας·
 ὁ αὐτὸς δὲ συνέγραψε καὶ τὰ ἐν Μάνη καὶ
 Κορσικῇ γαλλιστὶ ἀφορῶντα τὴν οἰκογένειαν
 τῶν Κομνηνῶν καὶ Στεφανοπούλων, ἀπερ
 ἐνταῦθα συνοπτικῶς ἐξετέθησαν. Ὅτε δὲ οἱ
 Γάλλοι παρέλαβον τὴν Κορσικὴν ἀπὸ τῶν
 Γενουησίων, τότε πάλιν ἐπεσυναχθήσαν καὶ
 καὶ συνωκίσθησαν ἐν Καργεσίῳ, ὁπότε καὶ
 ἡναγκάσθησαν νὰ ἀλλάξωσι τὴν ἐνδομασίαν
 των, φοβούμενοι τοὺς γείτονάς των Κορσικα-
 νοὺς· κατὰ δὲ τὸ 1792 ἔτος τῆς Γαλλικῆς
 ἐπαναστάσεως, θεωρούμενον τὸ χωρίον τοῦ-
 το ὡς βασιλικὸν κατεστράφη, καὶ μετὰ ταῦ-
 τα εἰς τὸ αὐτὸ μέρος ἀνεκτίσθη διὰ νέου σχε-
 δίου καὶ οὐθυγράμμων ἑδῶν· ἕνεκα δὲ τῆς
 θρησκείας καὶ τῶν διαφορῶν πρὸς τοὺς πα-
 λαιοὺς κατοίκους τῆς Κορσικῆς ἐθίμων, δὲν
 συνεχωνεύθησαν, τηρήσαντες γλῶσσαν καὶ
 ὀρησκαίαν, καὶ τούτου ἕνεκα πάντοτε θεω-

ροῦνται ξένοι· πολλοὶ δὲ τούτων ἀπέκχτησαν εἰς Γαλλίαν καὶ Ἰταλίαν καὶ οὕτως ἐκεῖ πάντες συνεχωνεύθησαν. Οἱ δὲ ἐν αὐτῷ μέιναντες, ἀποτελοῦντες 120 οἰκογενεῖας, σώζουσι τὴν τε θρησκείαν καὶ γλῶσσαν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ῥέει εἰσέτι αἷμα τῶν μεγάλων Κομνηνῶν καὶ ἄλλων τῶν ἐκ τῆς Τραπεζοῦντος τὸ πρῶτον φυγόντων.

Ἦδη δὲ, καθὰ πληροφερούμεθα ἐκ τῶν βυζαντινῶν ἐφημερίδων, ὁ ἐν Παρισίοις δι-
απρεπῆς ὁμογενὴς καὶ τῆς ἐθνικῆς ἐ-
πιδόσεως καὶ προαγωγῆς ἐνθερμος ζη-
λωτὴς καὶ προστάτης, ἐξοχώτατος Χρη-
στάκης ἐφένδης ζωγράφος, τῇ προτροπῇ
τοῦ περιφανοῦς ἱατροῦ καὶ διαπύρου πα-
τριώτου κ. Μεταξᾶ, ἔδρυσεν ἐν Καργε-
σίῳ Ἑλληνικὴν σχολήν, ἥτις ὑπὸ τὴν
πεπειραμένην διεύθυνσιν καὶ τὴν ἐνδε-
λεχρὰν ὑποτίειν τοῦ ἐκ Μισσαλίας προσ-
κληθέντος ἱατροῦ κ. Ν. Φαρδὺ σκοπί-
μως ἐκτελεστικῶς λειτουργοῦσα, θέλει
διοχετεύσει ἄφθονα τὰ ζωήριτα νάματα
τῆς ἐθνικῆς παιδείας καὶ γλώσσης εἰς
τοὺς ἀπὸ μακροῦ χρόνου τούτων διψών-
τας ὁμογενεῖς ἐκείνους, ἀναζωπυροῦσα
αὐτῶν τὸ φρόνημα καὶ ἐνισχύουσα τὴν
πρὸς τὰ πάτρια ἀφυσίωσιν καὶ ἀρρήκτως
καὶ ἀναποσπάστως αὐτοὺς ἐν τέλει συν-
δέουσα μετὰ τῆς ὁλομελείας τοῦ ἔθνους.
Ὁ κ. Μεταξᾶς πρὸς πληρεστέραν καὶ ἀ-
ποτελεσματικωτέραν τῶν προθέσεων αὐ-
τοῦ ἐπιτυχίαν ἐπεκαλέσατο καὶ τὴν ἀ-
ρωγὴν τοῦ ἐν Ἀθήναις πρὸς διάδοσιν
τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων Συλλόγου,
ὃς πάνυ εὐγενῶς καὶ προθύμως ἀνταπε-
κρίθη εἰς τὴν ἐπὶ κλήσιν δι' ἀποστολῆς
ὑποφθόνων βιβλίων καὶ χαρτῶν. Ἀλλ' ὁ
δυτικὸς καὶ ἰσλαμικὸς παρρησιόχης αἰ τὰς
πληροφορίας αὐτοῦ ἀναγράφουσαι ἐ-
φημερίδες, ἀντιπαραστήσαντες πάσαις δυνάμεσιν

εἰς τὰς φιλοπάτριδας τούτας τάσει
τοὺς μυχίους πόθους τῶν ἐν λόγι-
μογενῶν, ἀξίων νὰ λάβῃ αὐτοῦς
τὴν ἄμεσον αὐτοῦ προστασίαν, ἃ
διίσχυρίζεται, ἀπὸ τοῦ παπικοῦ θ
ἀνέκαθεν ἐξαρτωμένους. Ἐν τῷ περ
εἰ ὁμῶς τούτῳ αἰῶνι τῶν ζώτων
τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἐλευθερίας
συνειδήσεων οὐδὲν σημαίνουσι τοι-
σαυτοὶ καὶ κίβδηλοι διίσχυρισμοὶ
παράλογοι ἀξιώσεις· ἀρκεῖ δὲ μόν
Ἑλληνικὴ ὀρθόδοξος ἐκκλησία νὰ ἰ-
τὰ προσήκοντα μέτρα καὶ οὐδὲν π
θὰ ὑπάρξῃ τὸ διαστέλλον ὅπως ἐπὶ
τοὺς Κορσικανοὺς τούτους Ἑλλήνας
τῶν λοιπῶν ὁμοφύλων καὶ ὁμοδόξων.

Ἐκφράζομεν τὰ ζῶντ' ἡμῶν ἀγά-
καὶ συμπαθείας αἰσθήματα καὶ συν-
δηλοῦμεν τὸν εἰλικρινῆ ἡμῶν θαυμασμ
πρὸς τοὺς ἀπομεμακρυσμένους ἡμῶν τι-
τους ὁμογενεῖς καὶ συγγενεῖς, οἵτι
ἐπὶ δύο ὅλους αἰῶνας μεμονωμένοι ἐν μ
σφ ἄλλοφύλων καὶ ἄλλοδόξων, ἀν-
τάχθησαν ἐρρωμένως εἰς τὰς πρὸς ἐ
φυλισμὸν αὐτῶν καταβληθείσας ἀνενδ
τους προσπαθείας, καταφρονήσαντες τ
πλούτου καὶ τιμῶν καὶ δόξης καὶ ἀπε-
λῶν καὶ κινδύνων, καὶ διετήρησαν σί-
καὶ ἀλώβητα καὶ ἐθνισμὸν καὶ θρησκεία
ἄξιοι κατὰ πάντα ἀναδειχθέντες τι
εὐγενοῦς αὐτῶν καὶ ἐνδόξου βασιλικῆ
καὶ μαρτυρικῆς καταγωγῆς. Φέρομεν δ
αὐτοὺς ὡς παράδειγμα πρὸς πολλοὺ
ἄλλους, οἵτινες, ἄθροοι συρρέοντες εἰ-
ξέναις χώραις, εὐχερῶς πάνυ καὶ ἀβιάστως
καταπροδίδουσι τὰ τιμιώτατα τῶν ἀνθρω-
πίνων, τὸν ἐθνισμὸν καὶ τὴν θρησκείαν,
χάριν εὐτελοῦς τινος δοξαρίου ἢ ἀμφι-
βόλου ὑλικῆς εὐμαρείας.

τῆς γεωργίας ἐν τοῖς νομοῖς Μοναστηρίου, Τραπεζοῦντος καὶ Ἀγκύρας.

— Ἐκ τῆς αὐτῆς ἐφημερίδος ἀρμεθια καὶ τὰς ἐξῆς εἰδήσεις.

Εὐχαρίστως ἀναγγέλλομεν ὅτι ἡ υἱοειότης Α. Σ. τοῦ ἁγίου Ἀμασσίας ἐπὶ τοσοῦτον ἐσγάτως ἐβελτιώθη, ὥστε δι' ἐλπίδος ἔχομεν ἐντός ἐλίου ν' ἀναλάβῃ τὴν ἐν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ καθήκοντα αὐτοῦ. Χάρις ὀφείλεται πράγματι εἰς τὰς ἀκαμάτους προσπάθειας τοῦ πεπειραμένου ἱατροῦ κ. Χρηστίδου, ὅστις διὰ τῆς ἡλεκτρικῆς λεγομένης μεθόδου κατήσθωσε τὴν ἐπαισθητὴν ταύτην βελτίωσιν.

— Ὁ Διευθυντὴς τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐν Κωνσταντινῇ Μουράτ βέης ἐπανέλαθε πρὸ μικροῦ ἐκ περιουσίας εἰς τὸν Κούκασον, ἐνθα ἀνεξήτει ὕλην δι' ἱστορικὴν συγγραφὴν περὶ τοῦ Τουρκικοῦ κράτους καὶ εἰς ἣν ἀπὸ πολλοῦ ἀσχολεῖται. Ὁ Μουράτ βέης θεωρεῖται καταλλήλोटτος διὰ τὸ ἔργον, ὅτε κατέχων σὺν τοῖς ἄλλοις τὴν Ῥωσικὴν γλῶσσαν, ἐξ ἧς καὶ μετέφρασεν ἤδη δρᾶμά τι τοῦ ποιητοῦ Γκριβοιέδοφ.

— Ὁ Μιδάτ ἐφέντης, διευθυντὴς τῆς δεκτικῆς ἐν Τραπεζοῦντι, διωρίσθη οἰκονομικὸς ἐλεγκτὴς ἐν Διαρβεχίση καὶ ἐν Δερσὴμ.

— Κατὰ τὴν Ἐφημερίδα τοῦ ἐμπορικοῦ ἐπιμελητηρίου ὁ νομὸς Τραπεζοῦντος παράγει μέχρι 50 χιλ. σάκκων φασούλια, 250 χιλ. κανταρίων λεπτοκάρυα, 7 ἑκατομμύρια κοιλῶν σιτηρᾶ, 4 ἑκατομ. ὀκάδω, καπνὸν καὶ μεγάλην ποσότητα ξυλικῆς, δερμάτων, κιννάβεως, λαχνικῶν, ὑπορῶν κλπ.

Ὁ νομὸς Βιτλὶς παράγει μέχρι 14 ἑκατομμυρίων κοιλῶν σιτηρᾶ. 5 ἑκατομ. ὀκάδω μαλλία καὶ αἰγότριχα, 5 ἑκατομ. σάκκων βαλανίδια καὶ μεγάλην ποσότητα δερμάτων, ξυλικὴν, κόμμι, ἀλειμνία κλπ. Παράγει δὲ καὶ πολλὰ ἑκατομμύρια κτηνῶν.

Ἡ ἐπαρχία Βάν παράγει μεγάλην ποσότητα ὀπωρῶν, καὶ ἕως 4 ἑκατομμύρια μοχαῖρ, ἔτι δὲ καὶ ποσότητα βάμβακος.

Ὁ νομὸς Ἐρζουρούμ παράγει ἕως 8 ἑκα-

τομ. κοιλὰ σιτηρῶν, 4 ἑκατομ. ὀκάδω μαλλίων, μεγάλην ποσότητα δερμάτων, παντὸς εἶδους ξυλικὴν, ὀπώρας, κόμμι καὶ πολυάριθμα κτήνη.

Ἐν πᾶσι τοῖς νομοῖς τούτοις ὑπάρχουσι καὶ πλούσια μεταλλεῖα καὶ μεγάλαι πηγαὶ πετρελαίου.

Ἡ διὰ τοῦ λιμένος Τραπεζοῦντος, ὄντος τοῦ κυριωτέρου ἐπινείου τοῦ Εὐξείνου πόντου, ἐξαγωγή ἀνέρχεται εἰς 1,220,000 τουρκικὰς λίρας, ἐξ ὧν 400,000 λίραι προέρχονται ἐκ τοῦ διακομιστικοῦ ἐμπορίου τῆς Περσίας, αἱ δὲ λοιπαὶ ἀνήκουσι τῇ Τουρκίᾳ. Ἰδρυσις σιδηροδρόμου ἐν τοῖς εἰρημένῃς νομοῖς ὅα ἐπηύξανε σπουδαίως τὴν οἰκονομικὴν θέσιν καὶ τὸν πλοῦτον τῆς χώρας.

— Ἐξ Ἐρζουρούμ ἀγγέλλεται ὅτι αἱ ἐσοδαὶ τῶν γονιμωτέρων ἐπαρχιῶν ἐβλάθησαν σπουδαίως ὑπὸ τῶν βροχῶν τοῦ παγετοῦ, τῶν ἀνέμων καὶ ἄλλων αἰτίων αἱ ἐσοδαὶ ὅμως τῶν ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων κειμένων χωρίων εἶναι ἄφθονοι καὶ καλῆς ποιότητος. (Κατὰ τὴν «Κωνσταντινούπολιν» δὲ καὶ χιῶν ἤρξατο πίπτουσα ἄφθονος ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ Σεπτεμβρίου.)

— Ἐν Ἐρζουρούμ ἀπέθανεν ὁ μουφτὴς τῆς πόλεως Ὁμέρ ἐφένδης, κατέχων τὴν θέσιν ταύτην ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῶν βίλας τῶν, ἥτοι ἀπὸ 19 ἐτῶν. Ὁ μουφτὴς εὐρίσκετο τῇ 6ῃ Ὀκτωβρίου ἐν τῷ διοικητηρίῳ προεδρεύων τοῦ στρατολογικοῦ γραφείου, πρὸ τοῦ ὁποῦ ἐκκληροῦντο οἱ νεοσύλλεκτοι, ὅτε ἐξελθὼν καὶ μεταβάς εἰς γειτονικὸν τζαμίον ἵνα προσευχηθῇ, κατελήφθη ὑπὸ πόνων καὶ μετὰ μικρὸν ἐξέπνευσεν. Ἦτο ἀγαπητὸς ὑπὸ τῶν κατοίκων ὁ ὑπάλληλος οὗτος καὶ ἐθεωρεῖτο γνώστης τῆς νομοθεσίας τοῦ ἱσλάμ.

— Ἀγγέλλεται τηλεγραφικῶς ἐκ Βακτούμ ὅτι τὸ ἰταλικὸν θρῖκιον Ἰταλικο, ὑπὸ πλοῖ-αρχον τὸν κ. Λαγομαρσίνον, ἐναυάγησεν τῷ λιμένι τῆς εἰρημένης πόλεως κατὰ τὴν ὁδὸν ἐκ Σικελίας. Τὸ πλήρωμα ἐσώθη.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ

Παρότρυνσις

(ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ «Βρυκόλακος»)

Τὰς ψυχὰς μας ἤδη κρῖναι
 συγκατατοῦσιν ἀρραγεῖς·
 μᾶς διώκουσι πλὴν λύκει,
 σκληρὰ τέρατα τῆς γῆς!

Ἐνθους δράμε καὶ τὸ μέλλον,
 τὰς ἐλπίδας τὰς καλὰς,
 φρούρει, σκέπε περιστέλλων
 τῶν ἐχθρῶν τὰς ἀπειλάς.

Ἰκετεύω ὅμως κήδου
 σαυτοῦ, φίλτατε, σφοδρῶς
 καὶ τοῦ γέροντος δὲ φείδου
 ταλαιπώρου μου πατρός!

—
Ὀρκος

(ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ «Βρυκόλακος»)

Εἰς τὰ ῥέδα τῆς μορφῆς σου
 ὅρκον κάμνω φοβερόν,
 τῆς ψυχῆς μου, τῆς ψυχῆς σου
 πῶς τοὺς πόθους ἐκπληρῶν,

νυχτὸς θέλω καὶ ἡμέρας
 ἀγωνίζεσθαι, μοχθεῖ,
 ἐν θριάμβῳ δέ σε γέρας
 θέλω φέρει, ὦ ξανθή!

Χαῖρε, δροσοβόλε κρήνη
 τῆς ἐρήμου μου ζωῆς,
 πρὸς σ' ἐλπίς μου πᾶσα τείνει,
 πόθος πᾶς διακαής!

Γ. Π.

ΠΑΡΕΡΓΑ

1. Αἶνιγμα.

Τραπεζοῦντος τῆς φιλτάτης
 εἶμαι γέννημα καὶ θρέμμα·
 δεξιὰ πλὴν δεξιὰ τις
 ἂν διχάσῃ με ἡρέμα,
 τὸ μὲν ἐκλαμπρον μαρμαίρει
 ὑπὸ δόξης ἀθανάτου,
 παριστᾷ δὲ τ' ἄλλο μέρη
 σκοτασμοῦ ζοφερωτάτου.

2. Γρίφος.

τε ο ο ο
 μ — 1 1 T δα
 Π ο ο ο

3. Γρίφος.

(τετράπουν) ι (τετράπουν) (θεός ἐκ τῶν
 3 3 3
 12) τοι (εὐχὴ συνήθης) S θε πα
 3 3 3

4. Κυβόλεξον.

Z
 . A .
 . . P . .
 Z A P I Φ Η Σ
 . . Φ . .
 . H .
 Σ

Γ. Π.

Λύσεις τῶν ἐν τῷ 45ῳ τεύχει.

1. Κάρ-δλος Κάρολος. — 2. οὐραν οἶαν
 = Οὐρανίαν. — 3. Ἡ χρυσὴ λίρα. — 4.
 Δίων ὁ Συρακούσιος Πλάτωνος ἐπιστήθιος
 ὑπῆρξεν ἐταῖρος. — 5.

A Δ A M
 Δ O P Γ
 A P T I
 M Γ I Δ